

Gerrit Hiemstra bouwde duurzaam droomhuis

Weerman en voorvechter van het milieu Gerrit Hiemstra bouwde zijn nieuwe huis in Friesland klimaatbestendig en -vriendelijk. Maar dat ging niet vanzelf. „Iedereen die er verstand van heeft, probeert het uit je hoofd te praten.”

STEFAN TEN TEIJE

De architect van het imposante bouwwerk langs de rivier De Luts liet zich inspireren door een oude scheepswerf. Het zwarte gevaarte steekt scherp af tegen de idyllische stenen huisjes van het dorpje Balk.

Het huis wordt gekenmerkt door lange overkappingen die Gerrit Hiemstra het meest doen denken aan oude melkfabrieken. „Als het regende, konden medewerkers de melkbussen naar binnen schuiven zonder dat ze nat werden. Nu dient het dak als een soort luifel om schaduw te creëren. Met de warme zomers van nu en in de toekomst is het een uitdaging om de zon uit het huis te houden.” 54 zonnepanelen op de luifel en de schuur leveren meer dan genoeg stroom voor de elektrische warmtepomp.

Hiemstra is meteoroloog en al sinds 1998 presentator van het weerbericht in het *NOS Journaal*. Dat doet hij twee dagen in de week, de rest van z'n tijd besteedt hij aan zijn eigen bedrijf Weather Impact in Amersfoort, dat boeren in met name Afrika helpt om zich aan te passen aan een ander klimaat. Zelf bereidt hij zich ook voor op wat komen gaat: hete zomers, fikse plensbuien, en wie weet gaan de dijken ooit overstromen. Huizen-

bouwers moeten zich er beter op voorbereiden, vindt hij. En tegelijkertijd hun impact op milieu en klimaat fors verkleinen.

„Toen ik aan dit project begon, was ik een leek op dat het gebied van duurzaam bouwen. Ik dacht er eerst aan om een huis van stro te maken. Uiteindelijk ben ik uitgekomen op kalkhennep. Mensen denken meteen aan hasj en wiet, maar het wordt geteeld voor de vezels. Van het afvalproduct kun je in combinatie met kalk en water bouwmaterialen maken. Bij dat proces wordt CO₂ uit de lucht opgenomen. Bij de productie van steen en cement komt heel veel CO₂ vrij en die heeft daardoor een veel grotere impact op milieu en klimaat.”

De constructie is van hout, dat ook CO₂ vastlegt. Isolatiemateriaal is niet nodig. „Een betonnen huis voelt altijd koud en kil als het casco wordt opgeleverd. Hier voelt het automatisch aangenaam. Het heeft akoestisch prettige eigenschappen, het galmt niet. De muren zijn gestuukt, maar wel damp-open, waardoor ze beter ademen en vocht opnemen.”

Aan de zijgevels van het huis laten grote ramen veel licht binnen. „Vanuit klimaatadaptatie was dat een slechte keus. Net als de zwarte kleur van het hout. Maar ja, dat vonden we gewoon mooi en een huis bouwen is altijd een compromis. Iedere professional met wie je praat probeert je een kant op te schuiven die zij kennen. Als je iets anders wil, duurzamer, dan is dat moeilijk. 'Zou je dat wel doen, want...' en dan komen de argumenten. Het is ook duurder bouwen dan met steen en beton, omdat er nog geen standaardisatie is. Ik snap dat er veel opdrachtgevers zijn die denken: als jullie er al geen vertrouwen in hebben, laat dan maar zitten. Je moet dus idioten hebben zoals ik, die hun poot stijf houden. Je kunt een huis van hout bouwen, van kalkhennep of van stro, en dat is veel minder milieubelastend.”

We moeten onze huizen aanpassen aan de heterere zomers, meent de weerkundige. „Het terrein waarop dit huis staat is expres opgehoogd. Stel: de zeespiegel stijgt zo veel, dat de dijken doorbreken. Dan komt Friesland onder water te staan. Ik zal dat niet meer meemaken denk ik, maar dit huis moet er nog langer staan. Vroeger werden in Friesland huizen op terpen gebouwd, misschien moet dat terugkomen.”

De sleutel ligt volgens Hiemstra bij de creatieve sector: architecten en stedenbouwkundigen. Maar ook de overheid kan meer sturing geven. „Die zou kunnen voorschrijven dat er met hout moet worden gebouwd. Dan hoef je niet met die stenen te sjouwen,

Weerman Gerrit Hiemstra voor zijn nieuwe woning in Balk. FOTO'S CORNÉ SPARIDAENS

geen cement te maken én blijft de CO₂ opgeslagen in de constructie. En zo zijn er meer slimme keuzes. Helaas zijn we gewend aan meer dingen die niet slim zijn, zoals het verbranden van fossiele brandstoffen. Toch gaan we ermee door. Het is ontzettend moeilijk om daar een omwenteling in te krijgen.”

Hij twijfelt er niet aan dat zijn voorbeeld wordt gevolgd. „Ik ben ook niet zo geboren, ik heb een tijd geleden mentaal de knop omgezet.” De frustratie op het gezicht van de Fries is soms zichtbaar. „Dan zie ik zo'n benzinesturper rijden en denk ik: die is gekocht

“
DOE HET GEWOON,
NEEM WAT RISICO.
DAN MOET DE
INDUSTRIE OOK MEE

voor het museum! Ik heb nu al vier jaar een elektrische auto en die rijdt veel fijner dan een conventionele. Je steekt de stekker in het stopcontact en dankzij de zonnepanelen op dit huis wordt de energie gratis opgewekt. Kijk, ik snap ook wel dat niet iedereen zoveel panelen op z'n dak kan leggen, maar het gaat om de juiste stappen zetten. Doe dat gewoon, neem wat risico. Dan moet de industrie ook mee en zorgen voor massaproductie. Maak mensen ermee vertrouwd. Je zult zien dat het helemaal niet bijzonder is wat ik doe, want dit is wat iedereen gaat doen.”

